

Особено мнение
на съдиите Васил Гоцев и Владислав Славов по к.д. № 9 от 2005 г.

Подписахме решението при особено мнение по следните съображения: Член 47, ал. 2 от Конституцията, според който жената майка се ползва от особена закрила на държавата постановява, че тази закрила се осигурява чрез „платен отпуск преди и след раждане, безплатна акушерска помощ, облекчаване на труда и други социални помощи”. Всички те са изброени кумулативно. Това означава, че правото на платен отпуск пред и след раждане не може да се замести от „други социални помощи”, които се сочат в решението като алтернатива на платения отпуск при липса на изискуемия по чл. 48а и чл. 52а КСО осигурителен стаж. Съгласно чл. 47, ал. 2 от Конституцията законодателят не може да избира между това дали да осигури платен отпуск на жената майка или да ѝ предостави друга форма на социална закрила. Правото на платен отпуск може да се кумулира с други социални помощи, но те не могат да го заместят. Конституционният текст не е обвързал правото на платен отпуск с времетраенето на стажа. Член 48, ал. 5 от Конституцията делегира на законодателя право да определи със закон реда на почивката и отпуската на работниците. Такава делегация не се съдържа в чл. 47, ал. 2 от Конституцията. Този, който поначало има право на отпуск съобразно съответното законодателство, трябва да получи платената отпускате независимо от времетраенето на осигурителния стаж. По друг начин и с други социални помощи „ще бъде осигурена тази”, която изобщо няма право на отпускате. Извън изложеното по принцип, което е съществено, направеният с мотивите на решението общ извод, че въвеждането на изискване за шестмесечен осигурителен стаж при обезщетенията по чл. 48а и чл. 52а КСО, съчетано с едновременното въвеждане, макар и с друг закон на мерки за финансово подпомагане на жените майки, които не получават обезщетение, не противоречи на чл. 47, ал. 1 и 2 от Конституцията е дълбоко неправилен, защото: а) по силата на чл. 51, ал. 2 от Конституцията работещата майка, която очевидно не е безработна, няма право на социална помощ; б) в шестмесечния срок по чл. 48а и чл. 52а КСО работещата майка няма гарантирано право на отпускате – с чл. 163 от Кодекса на труда се урежда право на платен отпускате, а тя няма право на такъв, а в чл. 160 от Кодекса на труда – неплатен отпускате, но по преценка на работодателя; в) независимо от изложеното в точка „а”, социалните помощи по чл. 2, чл. 4, чл. 5а и чл. 8 ЗСПД са поставени в зависимост от

средномесечния доход на член от семейството за предходните дванадесет месеца, т.е. бременните жени или майки с доход над посочения в чл. 4 ЗСПД, нямат право на социална помощ.

Съдии Васил Гоцев и Владислав Славов